

17.02.2022

§ 28

Kadulla ja yleisellä alueella tehtäviä töitä koskevan taksan sekä taksaperiaatteiden hyväksyminen

HEL 2020-010963 T 02 05 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä liitteen 2 mukaiset taksaperiaatteet ja liitteiden 1 ja 3 mukaisen taksan noudatettavaksi Helsingissä kadulla ja yleisellä alueella tehtävissä töissä. Päätöksenmukaista taksaa noudatetaan 1.4.2022 ja tämän jälkeen aloitetuissa töissä lukuun ottamatta kunnan omia töitä koskevia kohtia, joita noudatetaan 1.1.2023 ja tämän jälkeen aloitetuissa töissä.

Käsittely

Asian aikana kuultavana olivat asukas- ja yrityspalvelupäällikkö Mirka Saarholma, vs. yksikön päällikkö Elina Airaksinen ja lakimies Katri Lindman. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Elina Airaksinen, vs. yksikön päällikkö, puhelin: 310 21981
elina.airaksinen(a)hel.fi
Katri Lindman, lakimies, puhelin: 310 28693
katri.lindman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Taksataulukko
- 2 Yleisillä alueilla tehtävien töiden taksaperiaatteet
- 3 Maksuluokkakartat

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tausta

17.02.2022

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978, jäljempänä kunnossapitolaki) 14 a §:n mukaan kadulla ja yleisellä alueella tehtävästä työstä (katutyö) on tehtävä ilmoitus kunnalle. Ilmoitusmenettelyllä on tarkoitus varmistaa, että kunnalla on ajantasaiset tiedot sen kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävistä töistä, ja mahdollistaa maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu töiden yhteensovittaminen. Ilmoitusmenettelyn tavoitteena on antaa kunnalle mahdollisuus ohjata, valvoa, ajoittaa ja sovittaa yhteen töitä ja niiden suorittamista niin, että töistä liikenteelle tai muulle käytölle aiheutuvia haittoja voidaan estää ja vähentää. Tarkoituksena on lisäksi se, että kunta voi näin varmistaa suunnittelun ja toteutuksen hyvän tason, ehkäistä kadun rakenteiden heikkenemistä ja edistää katujen esteettömyyttä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Kunnossapitolain 14 b §:n 2 momentin mukaan kunta voi periä maksun, joka perustuu 14 a §:ssä tarkoitettun ilmoituksen tarkastamisesta ja työn valvonnasta kunnalle aiheutuneisiin kustannuksiin (käsittely- ja valvontamaksu). Lain 14 b §:n 3 momentin mukaan kunta voi periä aikaa, alueen laajuuteen ja alueen keskeisyyteen perustuvan kohtuullisen maksun alueen tilapäisestä käyttämisestä 14 a §:ssä tarkoitettulla tavalla työmaana, jos alue rajataan pois yleisestä käytöstä (alueenkäytömaksu).

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto on edellisen kerran päättänyt katutöistä perittävistä maksuista sekä maksuja koskevista periaatteista päätöksellään 28.9.2018 § 176. Kyseisen päätöksen mukainen taksa on toistaiseksi voimassa 1.1.2019 lähtien.

Taksauudistuksen tavoitteet

Helsingin kaupunkistrategian 2021-2025 mukaan kaupunki jatkaa katu- ja kaivutöiden haittojen minimoimiseen tähtävästä hanketta. Taksauudistus tukee tavoitetta katutöistä aiheutuvien haittojen vähentämisestä.

Uudistus toteutetaan kahdessa osassa. Nyt päätettävässä ensimmäisessä osassa lisätään taksaan perusteet maksujen perimiselle kunnan omista töistä ja päivitetään yleisillä alueilla tehtävien töiden maksuluokakartta. Taksaperiaatteissa mahdollistetaan myös työn toteuttaminen osissa niin, että eri osista peritään vain yksi käsittely- ja valvontamaksu. Lisäksi täsmennetään eräitä taksaperiaatteissa käytettäviä käsitteitä ja tehdään muita vähäisempiä korjauksia.

Uudistuksen toisessa osassa on tarkoitus toteuttaa laajempi maksuperusteiden uudistus vuosien 2022-2023 aikana. Nämä uudistukset edellyttävät mahdollisesti järjestelmämuutoksia ja kustannusvaikutusten ar-

viointia, minkä vuoksi ne toteutetaan myöhemmin erillisenä kokonaisuutena.

Esitettävät muutokset maksuissa ja periaatteissa

Kaduilla ja yleisillä alueilla suoritettavista töistä perittävien maksujen suuruus ja perusteet on esitetty liitteen 1 taksataulukossa ja liitteen 2 taksaperiaatteissa. Liitteen 3 kartassa on määritelty maksuluokka-alueet kartalla. Keskeisimmät muutokset koskevat liitteen 2 taksaperiaatteita ja liitteen 3 maksuluokkakarttaa.

Maksujen periminen kunnan omista töistä

Kunnossapitolain esitöiden mukaan kadulla ja yleisillä alueilla tehtävistä töistä perittävät maksut kohdistuvat yhdenvertaisesti myös kuntaan sen tehdessä kadulla tai yleisellä alueella töitä. Kunnossapitolaissa ei ole kattavaa määritelmää sille, mitä työllä tarkoitetaan, mutta sellaiseksi katsotaan ainakin erilaisten johtojen, kaapeleiden tai putkien sijoittamiseksi tai korjaamiseksi tehtäviä töitä ja myös esimerkiksi kiinteistön rakentamis- tai korjaamistöitä, joiden suorittamiseksi on tarpeen rajata osa viereisestä kadusta tai muusta yleisestä alueesta työmaa-alueeksi.

Kaupungin omista katutöistä on tähän asti peritty maksu vain silloin, kun katutyö on liittynyt viereisellä, kaupungin omistamalla kiinteistöllä tehtävään työhön kuten rakennusten rakentamiseen tai korjaamiseen. Sen sijaan suoraan kadulla tehtävistä töistä, kuten katuun liittyvien rakenteiden kunnostamisesta tai ulkovalaistuksen ja siihen liittyvien johtojen sekä laitteiden sijoittamisesta ja korjaamisesta, ei ole peritty maksuja, vaikka niissä yhtä lailla rajataan katua tai yleistä aluetta työmaa-alueeksi.

Maksut esitetään perittäväksi jatkossa kunnan suorittamista tai tilaamista kadulla tai yleiselle alueella tehtävistä töistä, joissa rajataan yleistä aluetta työmaa-alueeksi ja siten aiheutetaan haittaa alueen yleiselle käytölle. Vähäisistä kunnan tai tontinomistajan kunnossa- ja puhtaana-pitovelvollisuuksiin liittyvistä töistä ei kuitenkaan tarvitse tehdä ilmoitusta eikä näistä peritä maksuja. Tällaisia ovat esimerkiksi lumen auraus, liukkaudentorjunta tai pienet vihertyöt.

Myöskään töistä, jotka liittyvät asemakaavaa toteuttavaan kadun ja yleisen alueen rakentamiseen, ei peritä alueenkäyttömaksua. Kunnossapitolain 14 b § 3 momentin mukaan alueenkäyttömaksua peritään vain, jos alue rajataan pois yleisestä käytöstä. Kunnan suorittamien kadun tai yleisten alueiden rakentamistöiden tarkoituksena on alueen toteuttaminen niin, että se täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetulla tavalla asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön tarpeen

ja se voidaan luovuttaa yleiseen käyttöön. Tämän vuoksi kunnan suorittamista kadun tai yleisen alueen rakentamistöistä ei peritä alueenkäyttömaksua.

Sen sijaan käsittely- ja valvontamaksu voidaan periä myös kunnan suorittamista asemakaavaa toteuttavasta kadun tai yleisen alueen rakentamistöistä. Kunnossapitolain 14 b §:n mukaan maksu perustuu ilmoituksen tarkastamisesta ja työn valvonnasta kunnalle aiheutuneisiin kustannuksiin. Tämän vuoksi käsittely- ja valvontamaksu peritään kaikista töistä.

Työalueen määrittely

Taksaperiaatteisiin esitetään kirjattavaksi, mikä alue luokitellaan työalueeksi. Aiemmassa taksassa ei ole tarkemmin määritelty, mikä katsotaan työalueeksi alueenkäyttömaksua määriteltäessä. Työalue tulee jatkossakin määräytymään pääsääntöisesti ilmoituksen mukaiseksi alueeksi, mutta tulkintatilanteita varten on syytä määritellä, mitä aluetta pidetään työalueena ja mitä ei.

Kunnossapitolain 14 b §:n 3 momentin mukaan kunta voi periä maksun alueen tilapäisestä käyttämisestä työmaana, jos alue rajataan pois yleisestä käytöstä. Työalueella tarkoitetaan näin ollen sitä aluetta, joka on tarpeen rajata suoritettavan työn vuoksi pois yleisestä käytöstä. Työalue kattaa sen alueen, joka tarvitaan sekä työn suorittamista että tarpeellisia työhön liittyviä muita järjestelyitä, kuten liikenne- ja suojajärjestelyitä varten, ja nämä toteutetaan siten, että ne rajaavat kyseisen alueen pois sen yleisestä käytöstä.

Jos varsinaisen työalueen lisäksi aluetta joudutaan varamaan työmaalle kulkua varten siten, että samalla kyseisen liikennejärjestelyalueen yleinen käyttötarkoitus muuttuu, katsotaan liikennejärjestelyalue työalueeksi. Tällaisia tilanteita on esimerkiksi silloin, kun kulku työmaalle järjestetään jalkakäytävän, puiston tai liikennemerkkein pysäköintiin osoitetun yleisen alueen kautta. Sen sijaan jos kulku työmaalle järjestyy ajoradan tai muun ajamiseen käytettävän yleisen alueen kautta, ei tätä lasketa työalueeksi.

Yksinomaan pysäköintiin käytettävää aluetta ei lasketa työalueeksi, vaan työmaihin liittyvä tavanomainen pysäköinti tulee järjestää olemassa olevia pysäköintimahdollisuuksia hyödyntäen.

Työalueen koon muuttuminen ja työn toteuttaminen osissa

Jatkossa selkeytetään sitä, että työalue voi sekä pienentyä että laajentua työn aikana. Työstä vastaava voi alkuperäisessä ilmoituksessa il-

17.02.2022

moittaa koko työalueen ja samalla yksilöidä tarkemmin, minä aikana mitään aluetta tullaan työhön tarvitsemaan. Työalue voi siis laajeta, pienentyä tai siirtyä työn aikana. Muutoksista työalueeseen on ilmoitettava aina kirjallisesti kaupungille.

Työalue voi jatkossa myös valmistua osittain työaikana. Lisäksi jos yksi työ on tarkoitus tehdä useissa eri aikoihin toteutettavissa osissa, töistä voi tehdä yhden ilmoituksen niin, että ilmoituksesta peritään vain yksi käsittely- ja valvontamaksu. Tämän toivotaan kannustavan työstä vastaavia suunnittelemaan ja toteuttamaan työnsä pienemmissä osioissa tai saattamaan alueita osissa valmiiksi, jolloin katutyön aiheuttamat haitat alueen yleiselle käytölle vähenevät. Erityisesti laajojen ja pitkäkestöisten kaivutöiden kohdalla halutaan kannustaa työalueen optimaaliseen käyttöön.

Täsmennyksiä yhdessä toteutettavien töiden ilmoittamiseen

Taksaperiaatteisiin selkeytetään toimintatapaa tilanteessa, jossa samalla alueella suoritetaan yhdessä tai samanaikaisesti useampi työ. Kun useampi työstä vastaava tekee yhdessä tai samanaikaisesti samalla alueella työtä, tulee näiden keskenään sopia kunnossapitolain mukaisista vastuista ja velvollisuuksista sekä maksujen jakautumisesta. Työstä vastaavien välisen sopimuksen mukaisesti työlle ilmoitetaan yksi työstä vastaava, joka tekee ilmoituksen työstä sekä vastaa laissa säädettyjen velvollisuuksien ja kunnan lain perusteella asettamien määräysten täyttämisestä. Ilmoituksessa tulee ilmoittaa kaikki osapuolet.

Kun useampi työ ilmoitetaan tällä tavoin yhdessä, katsotaan ne yhdeksi työmaaksi. Kunnossapitolain 14 b §:n 3 momentin mukaan maksu peritään yhden työmaan osalta vain kerran, joten töistä, jotka ilmoitetaan yhdessä ja jotka suoritetaan yhdessä paikassa, ei peritä päällekkäisiä maksuja. Tällä pyritään kannustamaan erilaisten, eri tahojen suorittamien katutöiden toteuttamista yhtäaikaaisesti, mikä verrattuna peräkkäin tehtyihin erillisiin töihin vähentää selvästi katutöiden aiheuttamia haittoja.

Maksuluokkakartan päivittäminen

Kunnossapitolain 14 b §:n 5 momentin mukaan kunta hyväksyy maksujen määräämisen perusteet sisältävän taksan. Taksaa koskevan päätöksen tulee siis sisältää myös sen määräämisen perusteet, ja liitteen 3 maksuluokkakartta on keskeinen osa katutaksan määräytymisen perusteita.

17.02.2022

Kunnossapitolain 14 b §:n 3 momentin mukaan alueenkäyttömaksun määräytymisen yhtenä perusteena on alueen keskeisyys. Tämä on huomioitu taksassa niin, että kunnan alue on jaettu alueiden liikenteellisen merkityksen ja sijainnin perusteella eri maksuluokkiin. Keskusta-alueelta, muulta liike- ja palvelukeskusta-alueilta, pääliikenneväyliltä, pyöräilyn pääreiteiltä sekä bussiliikenteen reiteiltä peritään korkeampia alueenkäyttömaksuja ja rakentamattomilta, syrjäisemmiltä sekä hiljaisemmiltä alueilta peritään alempia alueenkäyttömaksuja.

Pyöräilyn pääreitit, jotka on merkitty keltaisella liitteen 3 maksuluokkakarttaan (s. 1), esitetään siirrettäväksi maksuluokasta 2 maksuluokkaan 1. Pyöräilyn pääreittien maksuluokan muutos päivitetään myös liitteen 1 taksataulukkaan. Kalleimpaan maksuluokkaan 1 kuuluvaan reitistöön ovat tähän mennessä kuuluneet vilkkaasti liikennöidyt liikenneväylät sekä pyöräilyn priorisoidut runkoreitit. Helsingin kaupunkistrategian yhtenä tavoitteena on parantaa pyöräilyn olosuhteita, joten pyöräilyn pääreittien liikenteellinen merkitys on entisestään korostunut. On perusteltua, että edelleen suhteellisen harvalukuisten priorisoitujen runkoreittien lisäksi myös muut merkittävät pääpyöräreitit kuuluvat kalleimpaan maksuluokkaan.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston päätöksellä 28.9.2018 § 176 mukaan maksuluokat määräytyvät ensisijaisesti yleisten alueiden rekisterin mukaiseen katujen ylläpitoluokan ja viherosien osalta hoitoluokan mukaisesti. Maksuluokkakarttaan (s. 2) päivitetään yleisten alueiden rekisteriin tehdyt muutokset. Muutokset on huomioitu 18.1.2022 asti.

Maksuluokkakartassa on lisäksi erikseen merkitty Helsingin niemen alue, joka kuuluu kokonaisuudessaan maksuluokkaan 2. Helsingin niemen alueeseen kuuluu sellaisia keskeisiä alueita, joilla sijaitsee paljon ylläpitoluokkiin I ja II kuuluvia katuja sekä hoitoluokkaan A kuuluvia viheralueita. Hinnoittelun selkeyden vuoksi on perusteltua, että tällaiset alueet kuuluvat kokonaisuudessaan maksuluokkaan 2. Helsingin niemen aluetta ehdotetaan laajennettavaksi pohjois- ja luoteissuuntaan. Jatkossa alueeseen kuuluvat Meilahden, Laakson ja Ruskeasuon kaupunginosien rajoja mukailevat alueet sekä Länsi- ja Keski-Pasilan alueet.

Rakentamattomia yleisiä alueita koskevien maksuluokkien 4 a ja 4 b jakoa päivitetään maksuluokkakarttaan (s. 3) muuttuneiden kaupunginosarajojen mukaiseksi. Esimerkiksi Pasilan Postipuiston alue kuuluu jatkossa maksuluokkaan 4 a.

17.02.2022

Jatkossa maksujen määräytymisen perusteena olevan kartan ajantasaaisuutta tarkastellaan säännöllisesti ja mahdollisen päivitystarpeen ilmetessä päivitetty kartta tuodaan jaoston päätettäväksi. Toimivaltaa katutyötaksan määräytymisen perusteista päättämiseen ei Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan voida delegoida viranhaltijalle.

Taksan voimaantulo

Päätöksenmukainen taksa tulee voimaan seuraavasti. Kunnan omista töistä perittäviä maksuja koskevaa osuutta sovelletaan niissä katutöissä, jotka aloitetaan 1.1.2023 tai sen jälkeen. Muilta osin taksaa sovelletaan niissä katutöissä, jotka aloitetaan 1.4.2022 tai sen jälkeen.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisesta taksasta lain 14 b §:n 2 ja 3 momenttien osalta.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Elina Airaksinen, Vs. yksikön päällikkö, puhelin: 310 21981
elina.airaksinen(a)hel.fi
Katri Lindman, lakimies, puhelin: 310 28693
katri.lindman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Taksataulukko
- 2 Yleisillä alueilla tehtävien töiden taksaperiaatteet
- 3 Maksuluokkakartat

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Toiminnan ja talouden suunnittelu
Yleiset alueet
Tilat, hankeyksiköt
Asuntotuotanto
Yleiset alueet, kaupunkitekniikka
Liikenne- ja katusuunnittelu, toiminnanohjaus